

Tanári kompetenciák diák szemmel

Suplicz Sándor

BMF Tanárképző és Mérnökpedagógiai Központ

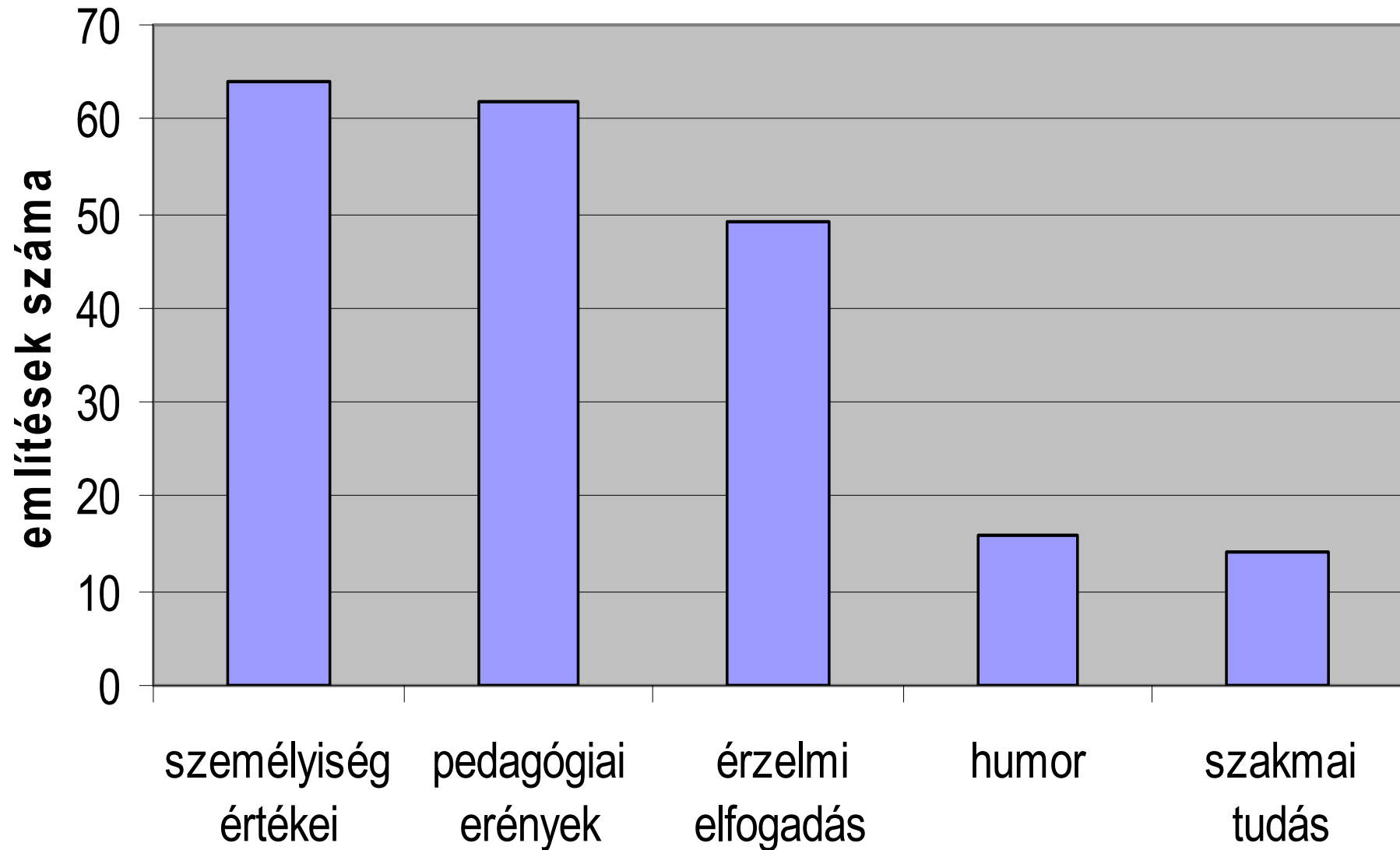
A jó és rossz tanár elemzése

- Ki volt a legjobb középiskolai tanára?
- Mi volt az a (legfeljebb) három jellemző ami megkülönböztette a többiektől?
- Ugyanezt kérdeztük a legrosszabbról is

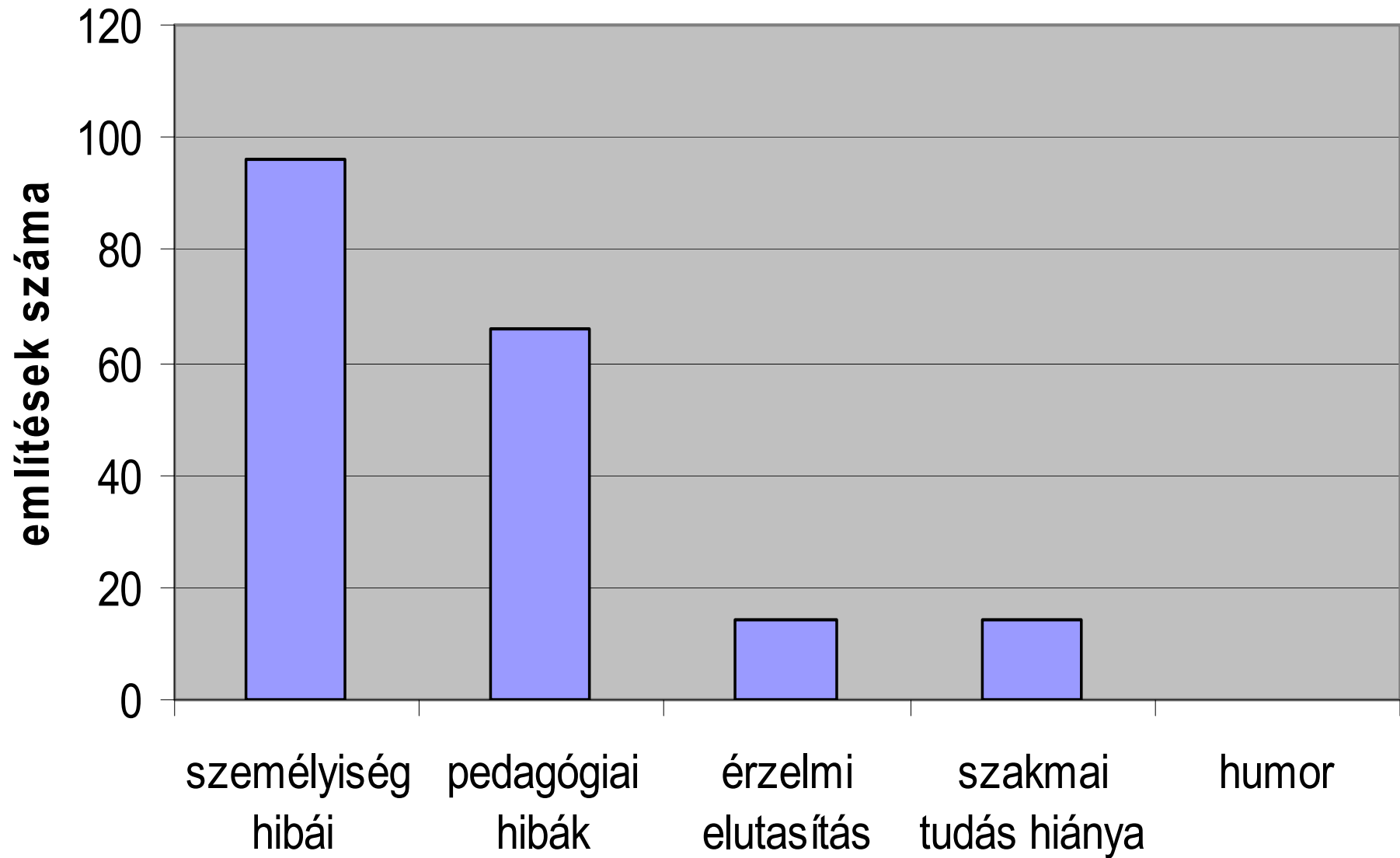
A tanárokkal szembeni elvárások/kompetenciák
vizsgálatára törekedtünk.

Abból a feltételezésből indultunk ki, hogy az
ismeretek, képességek, készségek, kompetenciák
csak a személyiség beállítódásának,
értékrendjének, cél és motivációs rendszerének
bázisán értelmezhetők.

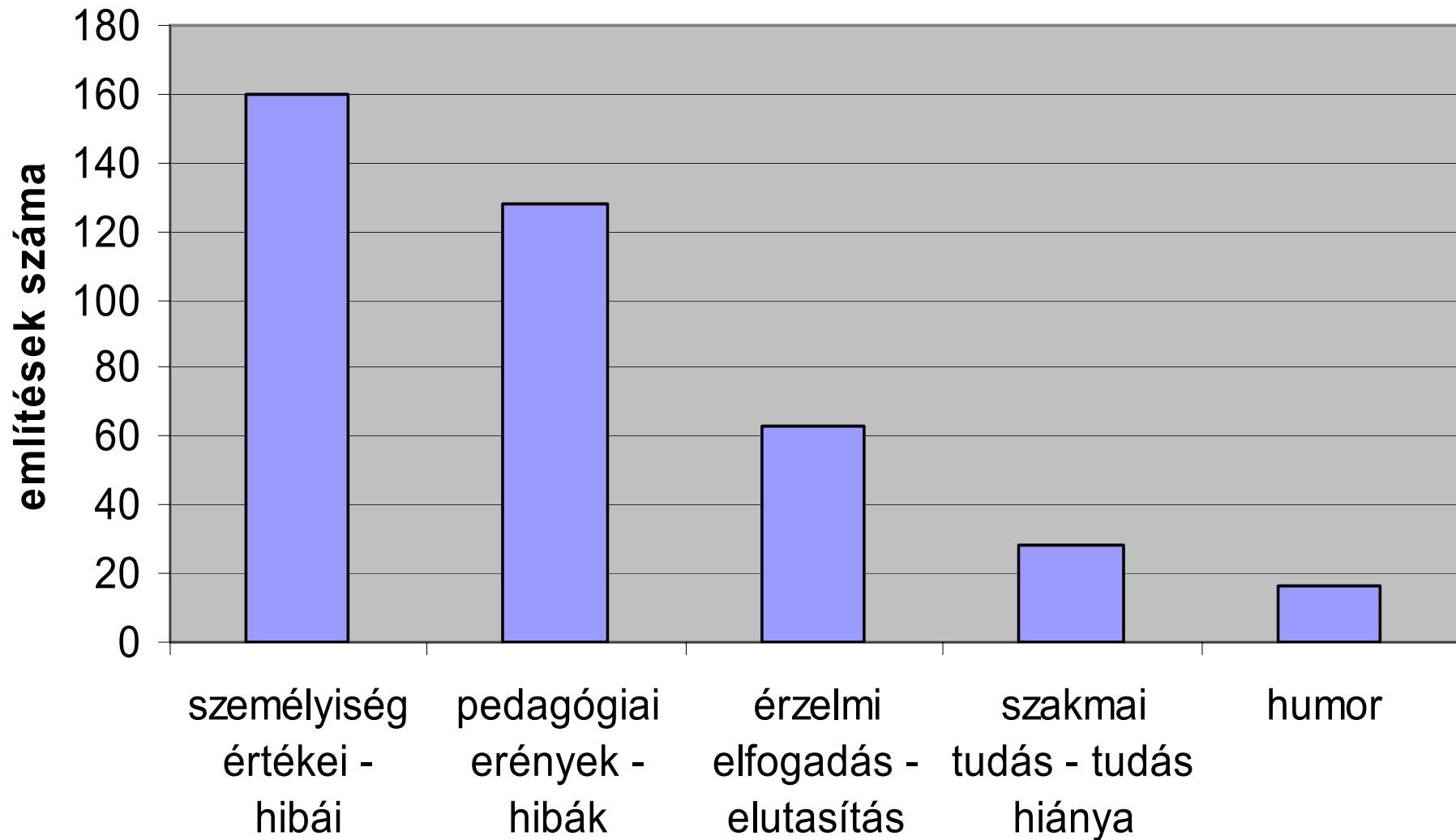
A jó tanár jellemzői

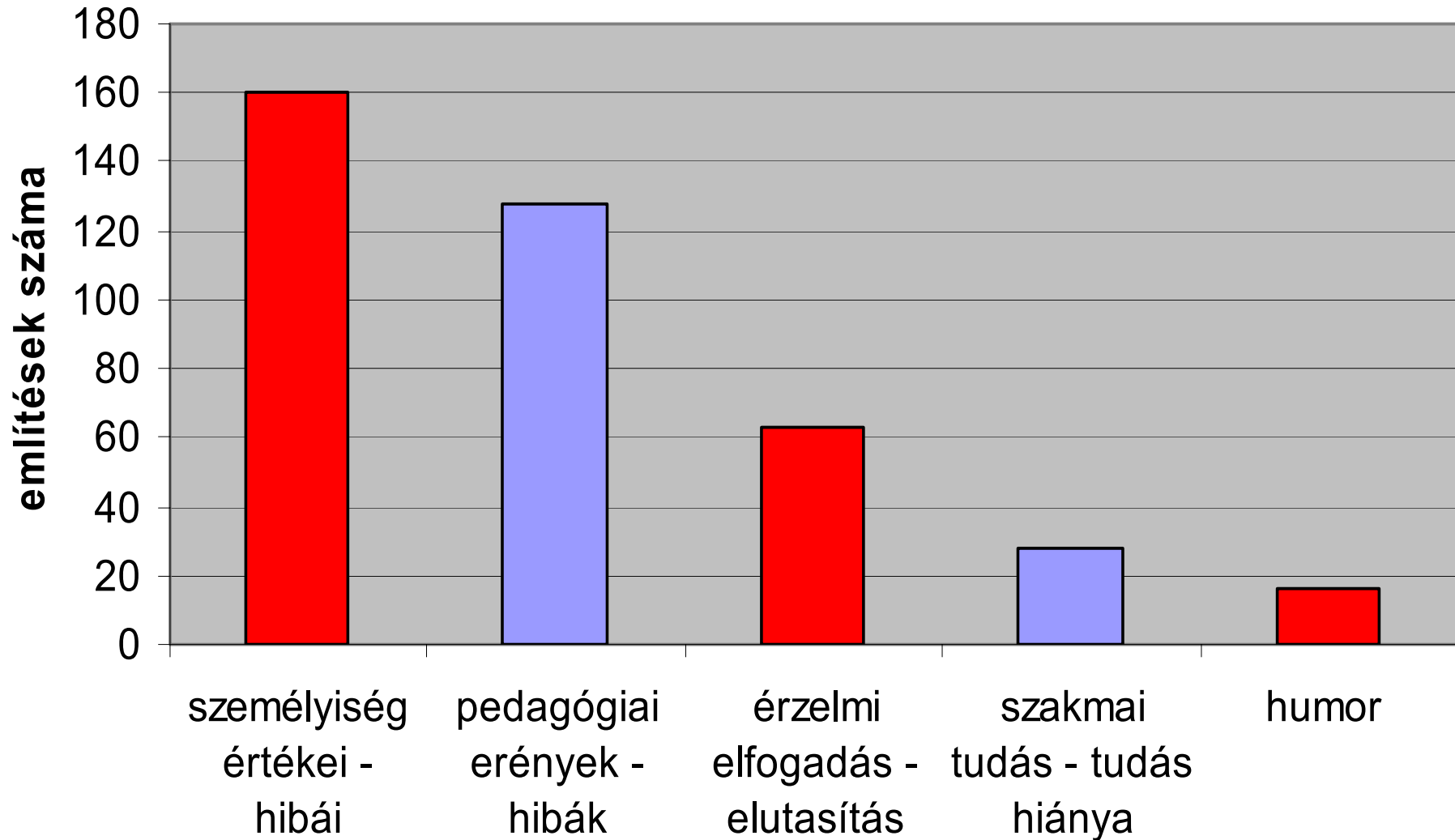
A rossz tanár jellemzői

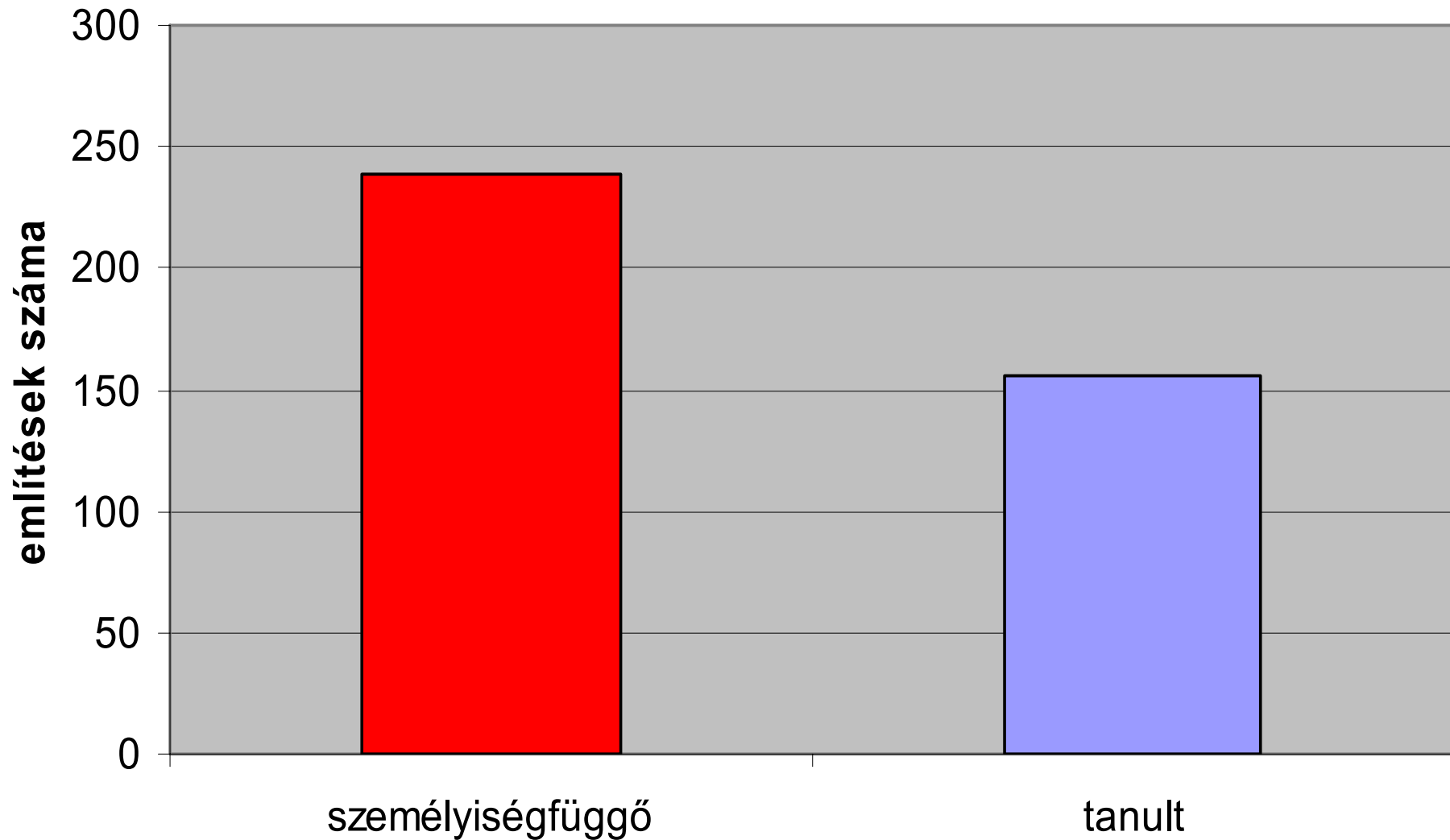
A jellemők gyakorisági sorrendje (jó és rossz tanárok összesítve)

A jellemők gyakorisági sorrendje (jó és rossz tanárok összesítve)

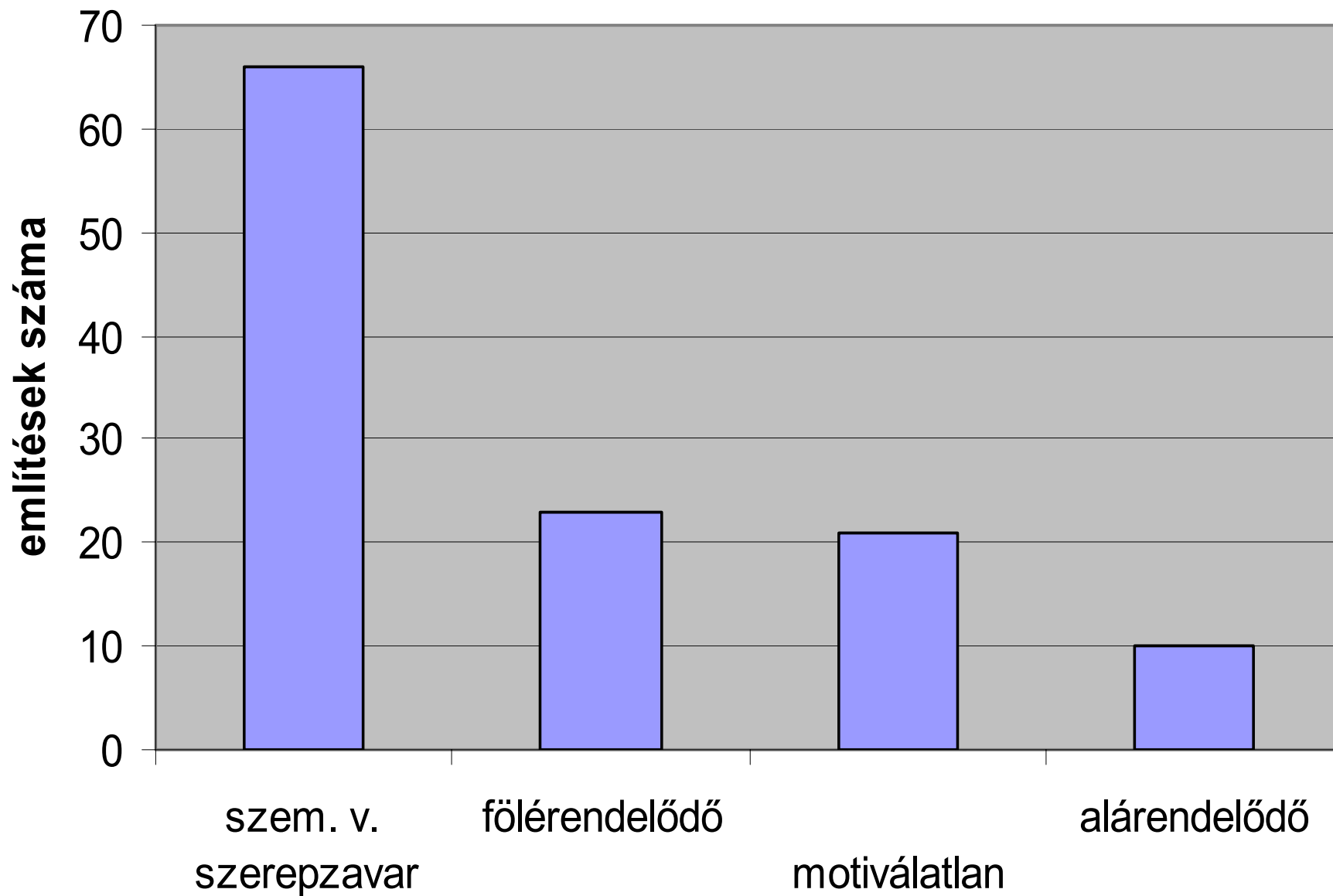

Személyiségfüggő és tanult jellemzők (jó és rossz tanárok összesítve)

A rossz tanár jellemzői

A kulcs a személyiség

51 – 67%

A jó tanár

- Erkölcsi tartás
- Lelkiismeretesség
- Empátia
- Segítőkézség

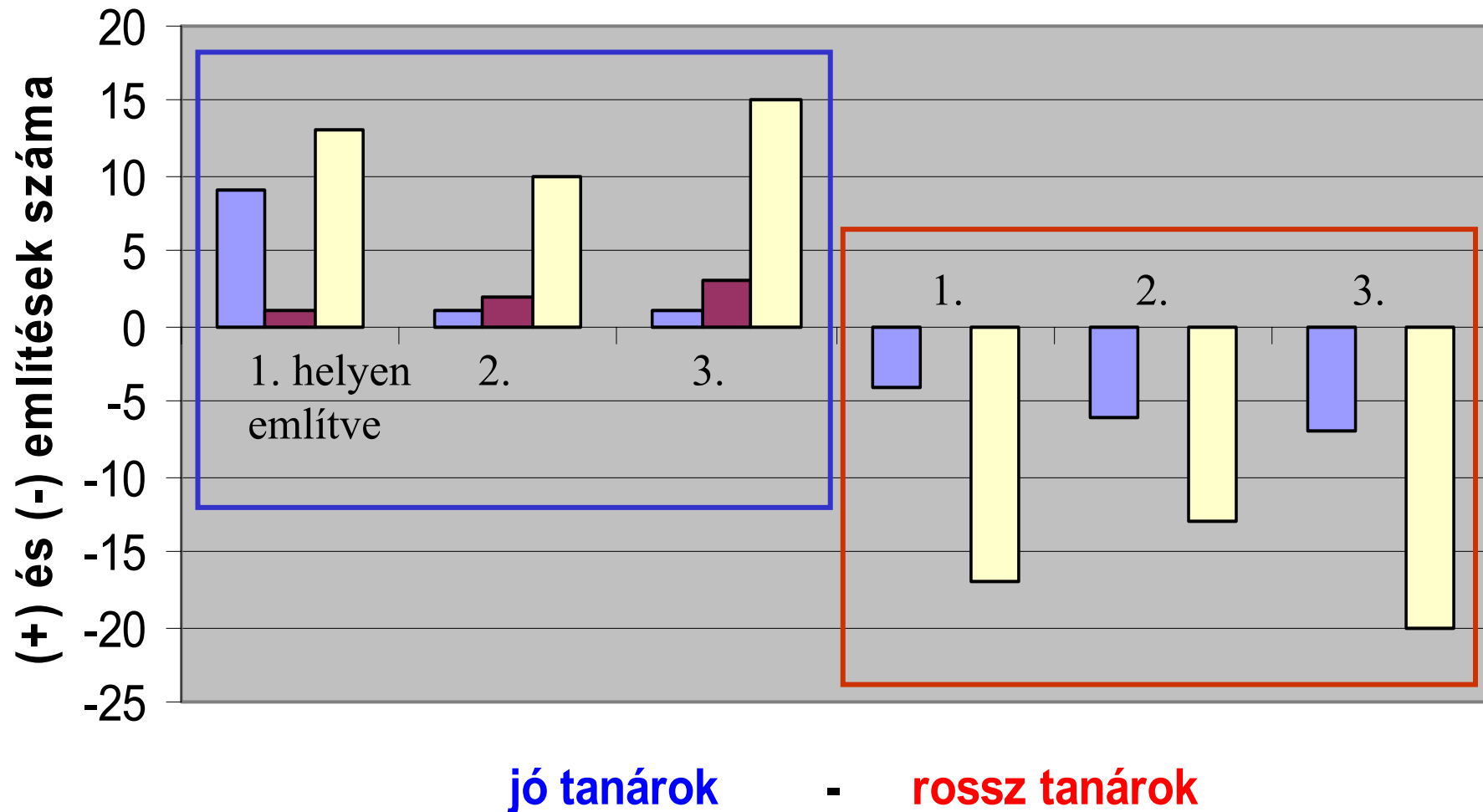
A rossz tanár

- Kiszámíthatatlan
- Inkorrekt
- Labilis
- Kicsinyes
- Közömbös, kiégett

A kompetencia jellemzői	A KOMPETENCIA STRUKTÚRÁJA (Henczi 2006)	A kompetencia fejleszthetősége
Látható Tudatos	1. Kognitív kompetenciák	Könnyen fejleszthető
	2. Jártasságok	
	3. Készségek	
	4. Képességek (intellektuális, kommunikációs, cselekvési és szociális)	
Rejtett Kevésbé tudatos, vagy tudattalan	5. Konstruktív kompetenciák (etikai sajátosságok, esztétikai igényesség, attitűdök, empátia, értékek)	Nehezen fejleszthető

A személyiség értékeinek elemzése

■ morál ■ intellektus ■ stílus

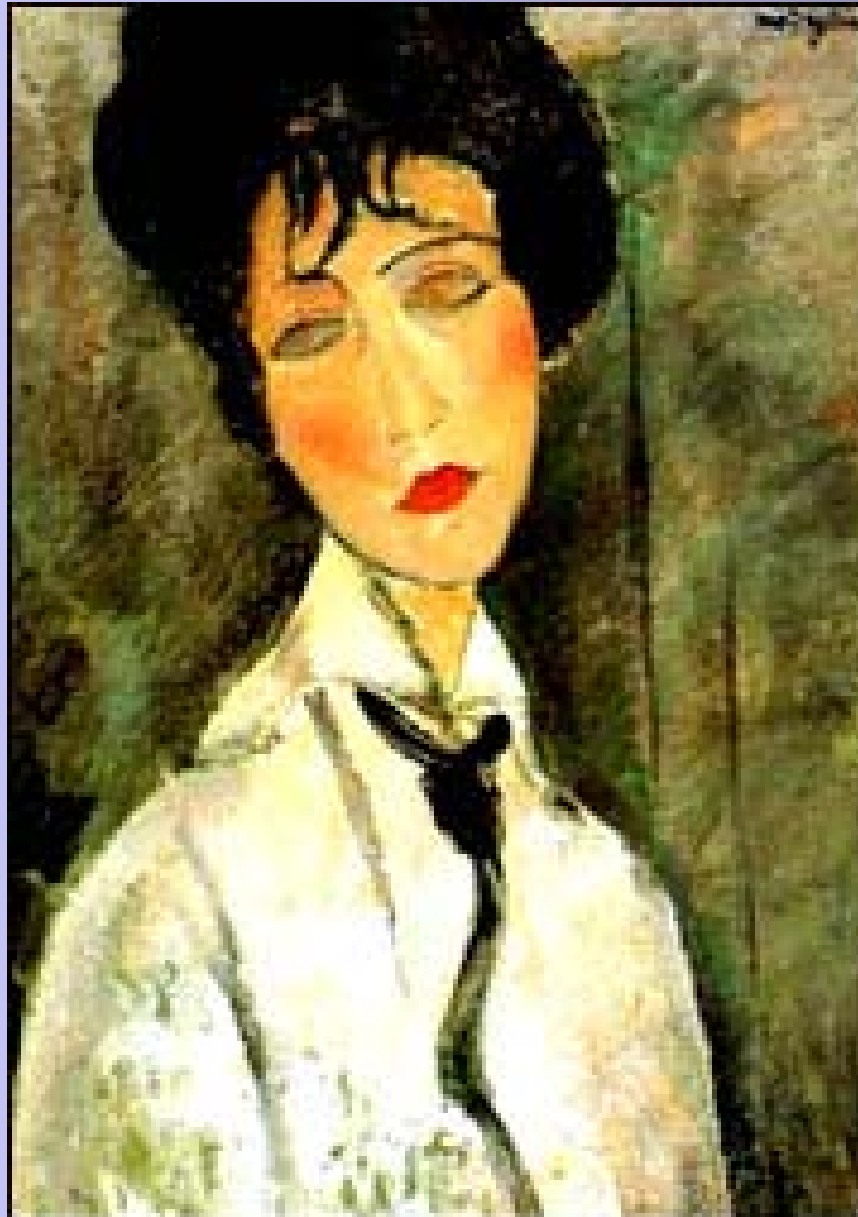

A rossz tanár hibáinak hátterét elemezve megállapítható, hogy az esetek több, mint **90%-ban személyiség és/vagy szerepzavarra vezethetők vissza !**

**31% fölérendelő, autoriter, agresszív
módon éli meg a tanári szerepet**

15% motiválatlan/kiégett

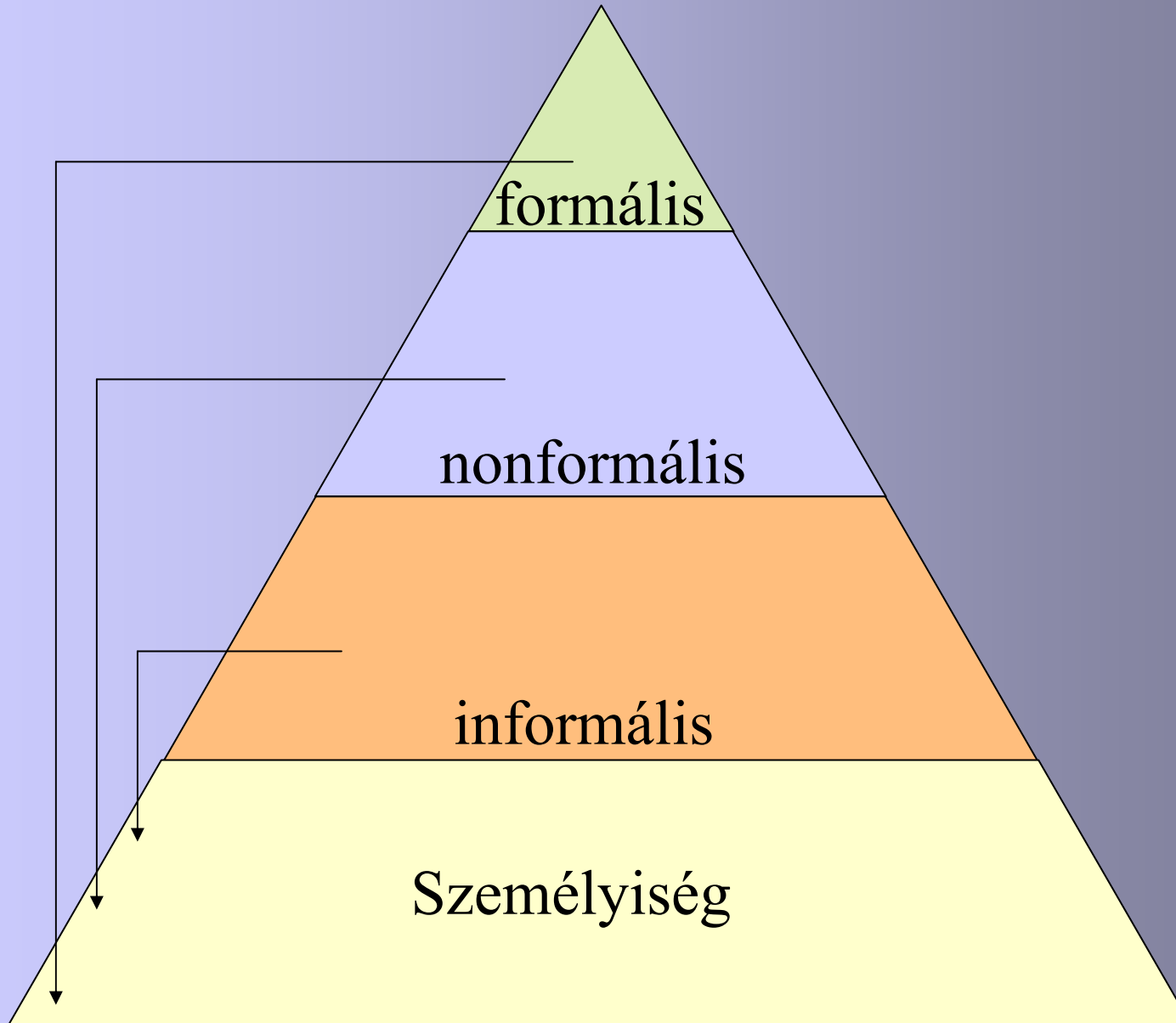
7% alárendelő, nem aktív alakítója, hanem elszenvedője a tanár-diák munkakapcsolatnak. Gyenge vezető

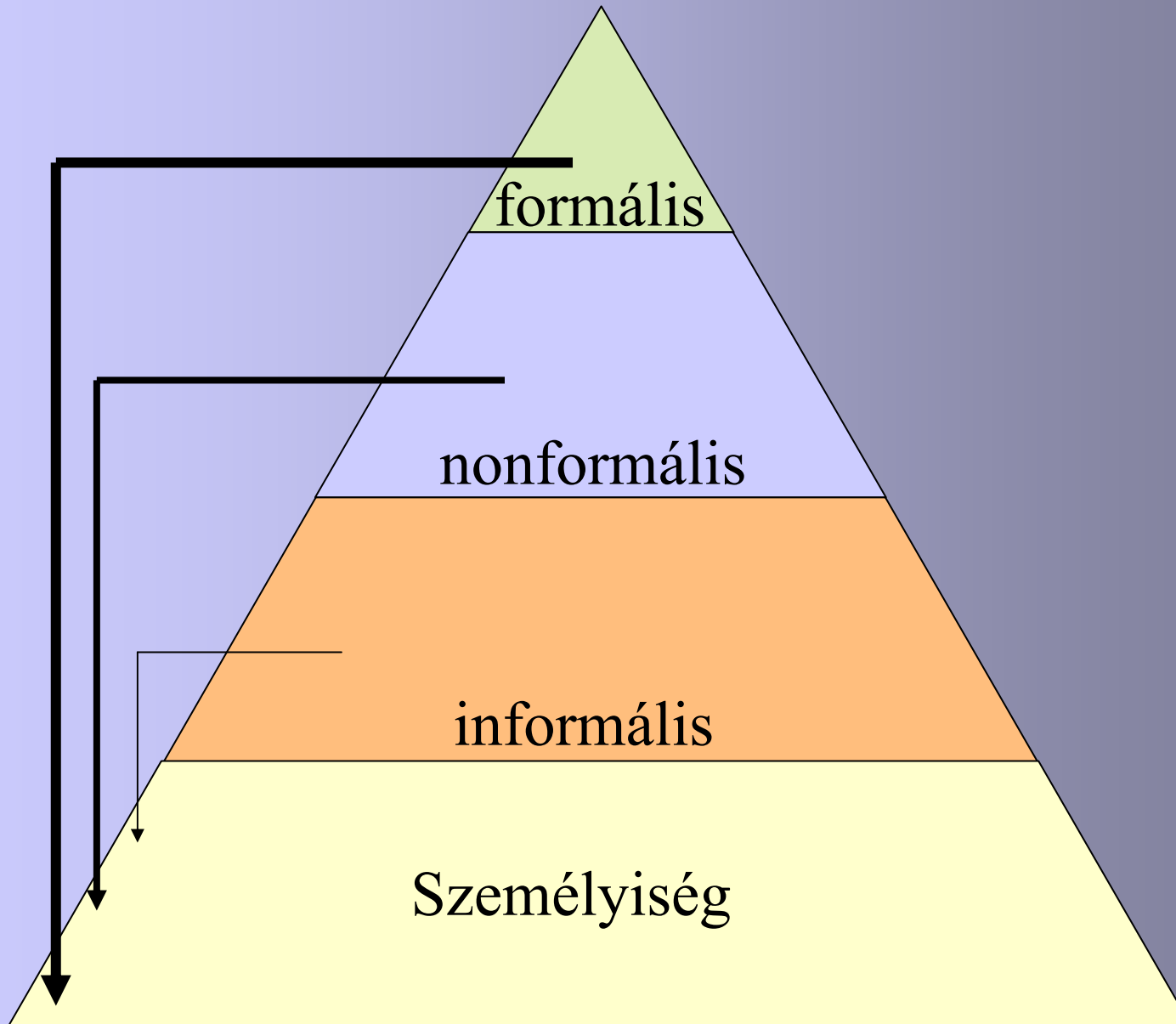
Az alárendelő/gyenge vezető

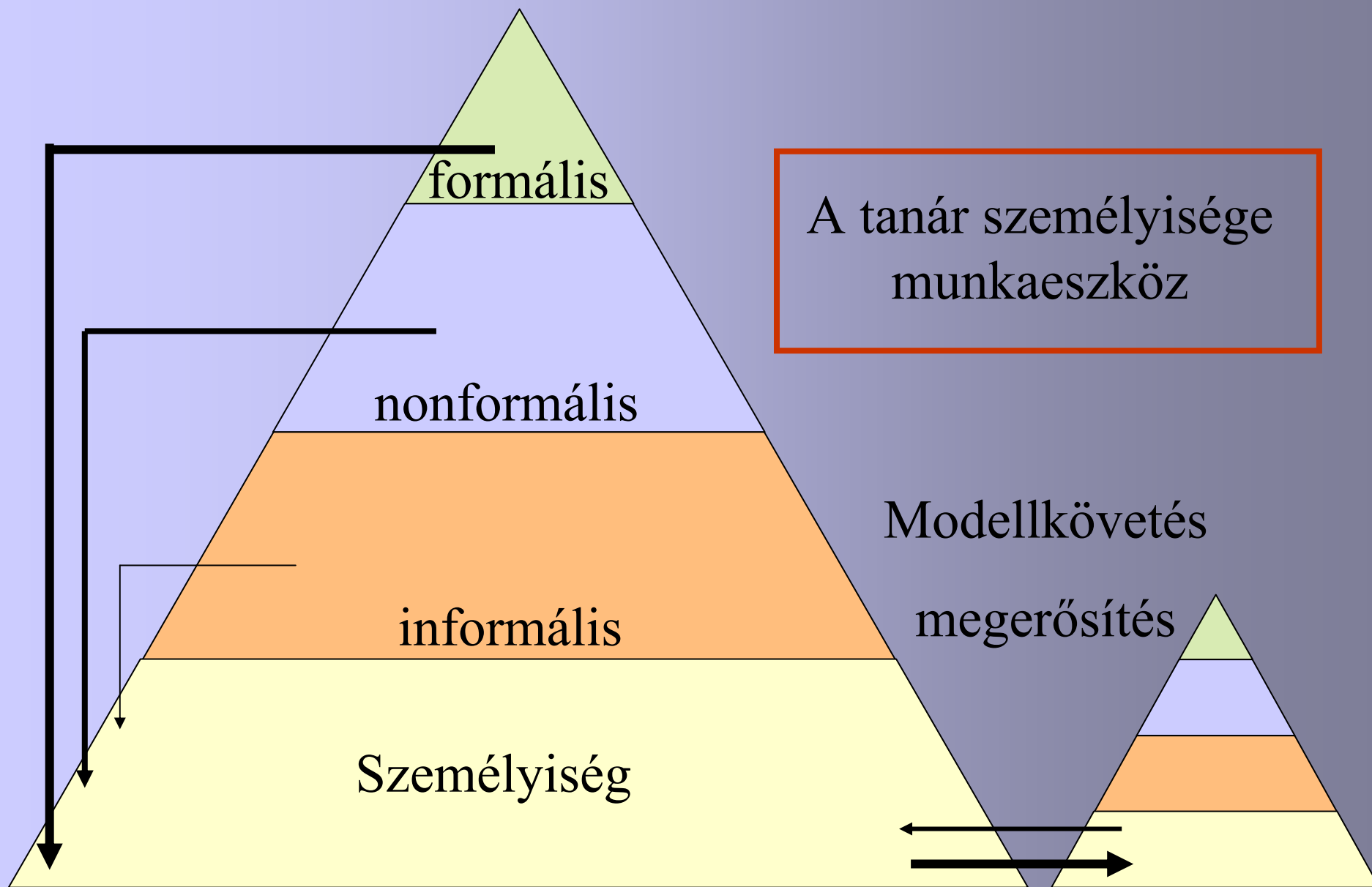
Személyiségfejlesztő hatások

Személyiségfejlesztő hatások

Személyiségfejlesztő hatások

Egykori tanáraink szerepminták

A szerepminták fontossága abban rejlik, hogy a tanárok önálló tanári tevékenységére, viselkedésére gyakorolt hatásuk a kutatások szerint jelentősebb, mint a képzés formáló hatása (Falus, 2006)

Összegzés

- Azoknak a kompetenciáknak a jelenléte nélkülözhetetlen, melyek meghatározzák tevékenységünk szociális irányát. (Henczi 2006)
- A tanárképzés bemeneti követelményeként a hallgatók személyiségét (etika, értékek, szokások, kapcsolati minták,...) is figyelembe kell venni, illetve **a személyiségfejlesztő tárgyakat megerősíteni formális keretekben.**
- **A nonformális személyiségfejlesztő tréningeket támogatni és kínálni hallgatónak és gyakorló tanárnak egyaránt.**

Az egyéni diszpozíciók a hordozói a tanult, begyakorlott, alkalmazásra kész tudásnak.

Ez kiegészül a szociális kapcsolati mintákkal, amelyek a tanár-diák kapcsolatnak is modelljéül szolgálnak.

A szerepmodell jelentősen befolyásolja a kialakult általános vagy szakmai kompetenciák érvényesülését.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket